

طبیعت

طبیعت

داشتن شرایط خاص جغرافیایی، چهار فصلی بودن آب و هوا و شرایط اقلیمی منحصر به فرد باعث شده کشور ایران، یکی از غنی ترین و در عین حال زیباترین کشورهای جهان از نظر داشتن جاذبه های طبیعی می باشد، به طوری که از این نظر جایگاه پنجم را در دنیا به خود اختصاص داده است.

ایران از نظر طبیعی، جزو منحصر به فردترین کشورهای جهان محسوب می شود. زیرا هر گوشه آن دارای طبیعتی متفاوت نسبت به سایر نقاط دارد. طبیعت کشور ایران را مجموعه ای از رشته کوه ها، دشت ها، مناطق کویری، جلگه ها، آبشارها، جنگل ها، رودها، دریاچه ها، آتشفشان ها و غارها تشکیل می دهند که هر یک از این پدیده ها در نوع خود بی نظیرند و با قرار گرفتن در کنار یکدیگر طبیعتی زیبا را برای کشور ایران فراهم آورده اند.

آبشار

ایران به دلیل موقعیت جغرافیایی، جهت ارتفاعات و بارش های جوی، حدود ۳۳۰ آبشار در سراسر کشور دارد. آبشارهایی که در این کشور وجود دارند به دو صورت فصلی و دائمی هستند. البته بسیاری از آبشارهای ایران همچون: اخلمده، افرینه، گنجانمه، نیاسر، شوستر، بیشه، قره سو، سمیرم و تنگه واشی، قدمتی تاریخی داشته و از نظر جنبه های سیاحتی و اقتصادی مورد توجه پادشاهان و حاکمان وقت بوده است.

مهم ترین آبشارهای ایران عبارتند از: آسیاب خرابه، شلماش، آبشار بهرام بیگی بویراحمد، کنج بنار گچساران، مارگون، سی سخت، چگان، دو رود، آبشار تاف، آبشار شوی، خضر، کردعلی، تخت سلیمان، چم آو، گور گور، هریجان، آمل، ایچ یا ده قلو، اسکندر، ماهاران، بی بی سیدان، آبشار شکرآب شمیرانات، وسون دربند، میگون، آبشار فصلی پیچ آدران، آبشاره دره عشق و آتشفگاه

محدوده ایران از نظر طبیعی در قسمت شمال به رود اترک، دریای خزر و رود ارس، از شرق به کوه های هندوکش و کوه های باختری دره سند، از غرب به دامنه های باختری کوه های زاگرس و حوضه آبریز اروندرود و از جنوب به خلیج فارس و دریای عمان می رسد. غربی ترین شهر ایران کلیساکندی، شرقی ترین شهر ایران جالق، شمالی ترین شهر ایران پارس آباد و جنوبی ترین شهر کشور چابهار است. ادامه مطلب

پارک های ملی

پارک های ملی به عنوان زیستگاه مطمئنی برای زندگی بسیاری از گونه های حیوانی و گیاهی است که به منظور حفظ فرآیندهای اکولوژیک و سیستم حیات بخش، حفظ حوزه های آبخیزها، حفاظت از تنوع ژنتیکی، نگهداری از زیستگاه های حیات وحش، رویشگاه های گیاهی به ویژه گونه های گیاهی و جانوری بومی کمیاب، حفظ تنوع زیستی محیط های آبی و خشکی، حفظ میراث های طبیعی تحت حفاظت قرار گرفته و دخالت های انسان در آن مجاز نیست. ادامه مطلب

تالاب

تالاب براساس تعریف ارائه شده از سوی کنوانسیون جهانی حفاظت از تالاب ها با نام کنوانسیون رامسر که در سال ۱۹۷۱ در رامسر منعقد شد، به مناطقی گفته می شود که پوشیده از مرداب، باتلاق، لجن زار یا آبگیرهای طبیعی و مصنوعی اعم از دائمی یا موقت است که در آن آب های شور یا شیرین به صورت راکد یا جاری یافت می شود و یا مناطقی از سواحل دریایی که معمولاً عمق آن ها در پایین ترین حد جزر از ۶ متر تجاوز نکند. ادامه مطلب

جزایر

جزیره یا آبخست، به خشکی یا قطعه زمینی اطلاق می شود که اطراف آن را آب فرا گرفته باشد و وسعت آن کوچکتر از قاره باشد. از نظر زمین شناسی مهم ترین عواملی موثر در پیدایش جزایر: حرکت پوسته زمین و بالا آمدن بستر دریاها، فعالیت های آتشفشانی، برجای ماندن اسکلت مرجان ها و در بعضی موارد مجموعه ای از عوامل فوق هستند. ادامه مطلب

جنگل

جنگل‌های ایران به طور عمده در نواحی شمالی این کشور و جنوب دریای خزر قرار دارند. آب و هوای جنگل‌های ایران معمولاً معتدل و تا حدودی شرجی است. جنگل‌های ایران که تنوع گونه‌های گیاهی و جانوران بسیار متعدد است، از شرق استان اردبیل آغاز می‌شوند و تا استان خراسان شمالی ادامه دارند و در این امتداد، استان‌های گیلان و مازندران را در بر می‌گیرند.

جنگل‌های ایران در مجموع سه میلیون و ۴۰۰ هزار هکتار از کشور را به خود اختصاص داده‌اند که بخش عمده‌ای از آنها در دامنه‌های شمالی کوه‌های البرز و استان‌های ساحلی دریای خزر قرار دارد. ادامه مطلب

خلیج

خلیج به پیشروی آب دریاها و اقیانوس‌ها در خشکی گفته می‌شود. واژه خلیج در زبان فارسی «شاخاب» «شاخابه» و «شاخوه» است. با مطالعه و بررسی تاریخ تحولات زمین‌شناسی، درمی‌یابیم که در اواسط دوه سوم زمین‌شناسی، یعنی حدود ۳۰ میلیون سال پیش، در اثر گسترش دهانه شکاف دریای عمان خلیج‌های «خلیج فارس» و «خلیج چابهار» در بخش جنوبی کشور ایران به وجود آمد که نه تنها وجود این خلیج‌ها از نظر اکوسیستمی برای ایران اهمیت دارد بلکه از نظر موقعیت استراتژیکی و اقتصادی در سطح جهان از اهمیت به‌سزایی برخوردار است. ادامه مطلب

چشمه

ایران دارای بیش از ۵۰۰ چشمه معدنی و آب گرم شناخته شده است که تمامی آنها برای تامین آب آشامیدنی و استفاده‌های درمانی و بهداشتی مورد استفاده قرار می‌گیرد. بیش‌تر این چشمه‌ها در رشته کوه‌های البرز، آذربایجان و زاگرس قرار گرفته‌اند و تعدادی از آنها نیز در نزدیکی اصفهان، مشهد و بندرعباس واقع شده‌اند. چشمه‌های آب معدنی سرعین در اردبیل، آب گرم لاریجان در دامنه‌های البرز و همچنین چشمه‌های آب معدنی محلات در زمره معروف‌ترین چشمه‌های آب گرم کشور قرار دارند. ادامه مطلب

دریا و دریاچه

دریای خزر، بزرگ ترین دریاچه جهان و خلیج فارس و دریای عمان مهم ترین دریاهای ایران ، محسوب می شوند که به ترتیب در شمال و جنوب کشور واقع شده اند و ارتباط دریایی ایران با سایر دریاهای آزاد از این دریاها صورت می گیرد.

تعداد دریاچه های ایران به دلیل وضعیت زمین شناسی این کشور به نسبت فراوان است. برخی از این دریاچه ها دائمی و بعضی از آنها در بیش تر روزهای سال خشک و بی آب هستند. از میان مهم ترین دریاچه های دائمی ایران می توان علاوه بر دریای خزر به دریاچه های ارومیه، بختگان، جازموریان، پریشان، مهارلو، زیریوار و هامون اشاره کرد. ادامه مطلب

رود

دو رشته کوه البرز و زاگرس، که به صورت سدی در مقابل جریان حرکت توده های هوای شمال، شمال غرب، غرب و جنوب غربی ایران قرار گرفته اند، سبب بارش باران در بهار و پاییز و برف در زمستان می شوند و در واقع همین ریزش های جوی هستند که منبع اصلی تامین آب رودخانه های کشور به شمار می آیند. رودخانه های ایران به طور کلی، از نظر مقدار آب به دو دسته رودهای دائمی و رودهای موقت یا فصلی تقسیم می شوند. از مهم ترین رودخانه های دائمی می توان؛ ارس، باهو کلات، تلخه رود، جاجرود، جراحی، حبله رود، دالکی، زرینه رود، زاینده رود، سمینیه رود، کارون، کر، کرج، طالقان رود، مند، هریرود، هیرمند را نام برد. ادامه مطلب

غار

غارها بر اثر عوامل مختلفی چون: فرآیندهای شیمیایی، عوامل فرسایشی آب، نیروهای زمین ساختی، میکروارگانیسم ها، فشار، تاثیرات اتمسفری، حفاری های انسان و دیگر عوامل به وجود می آیند. کشور ایران نیز به علت تنوع آب و هوایی و موقعیت جغرافیایی خاصی که دارد، دارای انواع گوناگونی از غارها از نظر جنس سنگ های محیطی، ساختار هندسی، زمان پیدایش، عمر سنگ ها، روش های شکل گیری است. آنچه در این میان مهم است پیدایش غارها از نظر روش شکل گیری است که به دو دسته؛ غارهای طبیعی و غارهای دست کنده یا مصنوعی تقسیم می شود. از مهم ترین غارهای طبیعی ایران می توان : غار علیصدر، غار رودافشان؛ غار گنج کوه، غار کته خور، غار سهولان، غار هوتو در بهشهر، غار دربند و غار آغ بلاغ مهمان را نام برد. نوع دیگر غارها، غارهای مصنوعی است که توسط بشر کنده شده که بیشتر به عنوان محل سکونت، پناهگاه، دژ نظامی و دفاعی ، پرستشگاه، معدن و غیره ساخته شده است؛ مثل غارهای نیاسر، کرفتو، قلعه جوق، اصله ، چله خانه. ادامه مطلب

کویر

بیش از نیمی از کشور ایران را مناطق کویری و نیمه کویری تشکیل می دهند. مناطق کویری در ایران به پنج دسته ی، کویر مرکزی، کویر کوچک، کویر ریگ جن و کویر لوت تقسیم می شوند. معروف ترین کویرهای ایران دشت لوت و دشت کویر است که در وسعتی به مساحت بیش از ۳۶۰ هزار کیلومتر مربع گسترده شده اند و جزو مناطق جالب توجه و در عین حال ناشناخته کشور به شمار می روند. کویر لوت، یکی از صعب العبورترین نقاط جهان است و در برخی از قسمتهای آن، هیچ موجود زنده ای حتی باکتری، وجود ندارد. ادامه مطلب

کوهستان

حدود یک سوم کشور ایران را کوهستان تشکیل می دهد. کوه های ایران به چین خوردگی های دوران سوم زمین شناسی تعلق دارند، و برخی از آن ها با منشا آتشفشانی موجب پیدایش چشمه های آب گرم و معدنی شده اند.

مهم ترین رشته کوه های ایران البرز و زاگرس است و بلندترین قله ایران، دماوند نام دارد که با ۵۶۷۱ متر ارتفاع در شمال شرق شهر تهران واقع شده است. مهم ترین قله های ایران سبلان با ۴۸۸۰ متر ارتفاع در استان اردبیل، سهند با ۳۷۰۷ متر ارتفاع در جنوب تبریز، تخت سلیمان با ۴۸۲۰ متر ارتفاع در مازندران، زرد کوه با ۴۵۵۰ متر ارتفاع در چهار محال و بختیاری، دنا با ۴۳۰۹ متر ارتفاع در یاسوج و تفتان با ۳۹۴۱ متر ارتفاع در جنوب زاهدان نام دارند که هر یک از نظر طبیعی دارای ویژگی های خاصی هستند. ادامه مطلب